

facing financial difficulties due to the COVID-19 outbreak. Therefore, the recapitalization should not exceed the minimum necessary to ensure the viability of the beneficiary and should not go beyond restoring the capital structure of the beneficiary to that of the COVID-19 outbreak.

Based on the analysis of tools to support small and medium-sized businesses during the pandemic crisis in Europe, we can identify tools and develop proposals that can be applied to Ukraine. Undoubtedly, in our country there are also certain support tools used in the countries considered in this paper: deferred payment of taxes and single social contributions, rents, credit vacations, a ban on penalties for late payment of utility bills, a ban on foreclosure in case of overdue payment on the loan. The most vulnerable population in Ukraine, compared to Western Europe, is the unemployed or temporarily barred from operating. Entrepreneurs who were forced to cease operations first saw a reduction in the cost of laying off workers.

Thus, analyzing the support tools used by European countries, we can see that they are all similar to each other - they are financing health care costs, providing government guarantees, tax benefits and tax deferrals, liquidity support for micro and self-employed, and last but not least, support from the banking sector. That is, the government allocates huge sums of money from state budgets, realizing that without government support, small and medium-sized businesses will shut down, which will certainly have a negative impact on the country's overall economy, which is already unstable due to the Covid-19 pandemic crisis.

References

1. WHO Coronavirus Disease (COVID-19) Dashboard. <https://covid19.who.int/table>
2. World Health Organisation (2020, 30th of April), WHO "Situation report-101", WHO, Geneva. available at: https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/situation-reports/20200430-sitrep-101-covid-19.pdf?sfvrsn=2ba4e093_2
3. International Monetary Fund. World Economic Outlook, Western Europe. Взято 30 квітня 2020 р. з: <https://www.imf.org/external/datamapper/profile/WEQ>
4. EU4 Business. EUR 87.4 bn to support workers through COVID-19. <https://www.eubusiness.com/news-eu/sure-workers-covid.25kd>
5. European Commission (2020). Temporary Framework for State Aid Measures to Support the Economy in the Current Covid-19 Outbreak. https://ec.europa.eu/competition/state_aid/what_is_new/TF_consolidated_version_amended_3_april_8_may_29_june_and_13_oct_2020_en.pdf

Ірина Лещух

к. е. н., старший науковий співробітник

відділу просторового розвитку ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. Долишнього НАН України», м. Львів, Україна

ira_leschukh@ukr.net

SMART-СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ РОЗВИТКУ МІСТ В КОНТЕКСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТРУКТУРИ ЇХ ЕКОНОМІКИ

SMART-SPECIALIZATION AS A TOOL FOR DIVERSIFICATION OF CITY DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF TRANSFORMATION OF THE STRUCTURE OF THEIR ECONOMY

SMART-СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ ДИВЕРСИФИКАЦИИ РАЗВИТИЯ ГОРОДОВ В КОНТЕКСТЕ ТРАНСФОРМАЦИИ СТРУКТУРЫ ИХ ЭКОНОМИКИ

Анотація. Показано актуальність та доцільність впровадження Smart-спеціалізації як інструменту диверсифікації розвитку міст в контексті трансформації структури їх економіки. Названо потенційні види економічної діяльності для смарт-спеціалізації окремих міст Західного регіону України.

Abstract. The relevance and expediency of the introduction of Smart-specialization as a tool for diversification of urban development in the context of transforming the structure of their economy is shown. Named potential types of economic activity for smart specialization of some cities of the Western region of Ukraine.

Аннотация. Показана актуальность и целесообразность внедрения Smart-специализации как инструмента диверсификации развития городов в контексте трансформации структуры их экономики. Названы потенциальные виды экономической деятельности для смарт-специализации отдельных городов Западного региона Украины.

Визначальне місце в системі досягнення цілей локального розвитку належить секторальній галузевій політиці, яка спрямована на підвищення конкурентоспроможності міст, забезпечення їх ефективної спеціалізації з пріоритетним використанням власного ресурсного потенціалу. У Європейському Союзі такий підхід до структурних трансформацій отримав назву *smart-спеціалізація* («розумна спеціалізація», орієнтація на комплексну модернізацію та інноваційний розвиток на основі технологій нового покоління). Зазначений принцип починаючи із 2021 рр. закладено в основу формування вітчизняних регіональних стратегій розвитку. Однак, ст. 16 Закону України «Про засади державної регіональної політики»[1] регламентує й можливість міст розробляти власні стратегії розвитку на засадах смарт-спеціалізації. Крім того, підтримка розвитку регіональної смарт-спеціалізації та державне фінансування проєктів смарт-спеціалізації визначені ключовими напрямками планування регіонального розвитку відповідно до Проєкту «Національної економічної стратегії – 2030».

З огляду на те, що смарт-спеціалізація передбачає аргументоване визначення окремих стратегічних цілей та завдань щодо розвитку видів економічної діяльності, які мають інноваційний потенціал з урахуванням конкурентних переваг території, вважаємо, що зазначений захід сприятиме трансформації секторів економіки міст в більш ефективні. В даному контексті важливим є й забезпечення приєднання міст України до Європейської платформи смарт-спеціалізації (S3 Platform) з метою відкриття їм доступу до інструментів платформи.

Варто зазначити, що сьогодні єдиним містом у Західному регіоні України, для якого смарт спеціалізація обрана одним із пріоритетних напрямів розвитку на період до 2027 р. є м. Дрогобич (відповідно до Стратегії сталого розвитку м. Дрогобича до 2027 р.). Проте, у вище згаданій Стратегії лише зазначається, що «смарт спеціалізація регіону спряє розвитку конкурентоздатного і ефективного малого та середнього бізнесу в актуальних для міста сферах, а також інших дотичних до них» [2]. При цьому, конкретні сфери смарт-спеціалізації не вказують. Зважаючи на результати раніше проведених нами досліджень [3, 4], вважаємо, що потенційними видами економічної діяльності для смарт-спеціалізації м. Дрогобича могли б стати нафтопереробна, харчова та текстильна промисловість, а також деревообробна та поліграфічна діяльність, енергетика.

Формування стратегій розвитку міст на засадах смарт-спеціалізації особливо актуальним, на наш погляд, є для монопрофільних міст, оскільки може стати одним із інструментів *диверсифікації їх економічної діяльності* задля зниження вразливості локальної економіки до внутрішніх і зовнішніх викликів та загроз, формування збалансованого та сталого економічного розвитку. Так, наприклад, у м. Бурштин 42% земельного фонду становлять сільськогосподарські угіддя, рілля та ліси, а сільське господарство є другим важливим сектором економіки міста [5] (після промисловості). Разом з тим, в процесі створення Бурштинської територіальної громади роль сільського господарства зростатиме й надалі, оскільки її розширення за рахунок сільського населення робить пріоритетним розвиток тих галузей економіки, які безпосередньо пов'язані з сільським господарством. Відтак, вважаємо що саме сільське господарство (насамперед, рослинництво) є потенційним видом економічної діяльності для смарт-спеціалізації м. Бурштин.

Для м. Червонограда – промислового центра із домінуванням добувної галузі промисловості, потенційними видами економічної діяльності для смарт-спеціалізації могли б стати харчова та текстильна промисловість.

Загалом, потреба у чіткому визначенні сфер смарт-спеціалізації міст аргументується необхідністю фокусування уваги місцевої влади на підтримці тих ВЕД, які володіють зростаючою економічною та соціальною віддачою, а також стратегічною конкурентоспроможністю, тобто можуть принести максимальний соціально-економічний ефект для розвитку міста в майбутньому.

Література

1. Про засади державної регіональної політики: Закон України від 05.02.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/156-19>.
2. Стратегія сталого розвитку м. Дрогобича до 2027 р. URL: <https://drohobych-rada.gov.ua/wp-content/uploads/2020/09/Стратегія-сталого-розвитку-м.-Дрогобича-до-2027-р..pdf>
3. Лещух І. В. Інноваційний потенціал регіонів України: методичні підходи та результати оцінки / І. В. Лещух // Фінанси України. - 2020. - № 4. - С. 97-110. <https://doi.org/10.33763/finukr2020.04.097>.
4. Структурна трансформація економіки міст Західного регіону України: передумови, чинники та особливості: наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; наук. редактор М.І. Мельник. – Львів, 2020. – 163 с.
5. Інвестиційний паспорт міста Бурштина. URL: https://amer-burshtyn.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/burshtyn_investment_passport_ua.pdf

Serhii Onikiienko

*doctor of Economics, professor,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman,
Kyiv, Ukraine
onikiienko-serhii@kneu.edu.ua*

PRIOR ASSESSMENT OF CREDIT SOLVENCY FOR SMES' PROJECTS WITH NONSTANDARD CASH FLOWS

ПОПЕРЕДНЯ ОЦІНКА КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПРОЕКТІВ З НЕОРДИНАРНИМИ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ, ЩО РЕАЛІЗУЮТЬСЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ МСБ

ПРЕДВАРИТЕЛЬНАЯ ОЦЕНКА КРЕДИТОСПОСОБНОСТИ ПРОЕКТОВ С НЕОРДИНАРНЫМИ ДЕНЕЖНЫМИ ПОТОКАМИ РЕАЛИЗУЕМЫХ ПРЕДПРИЯТИЯМИ МСБ

Abstract. This research proposes a new theoretical approach to the assessment of credit solvency for SMEs' projects with nonstandard cash flows based on the principles of value-based management allowing to use internal rate of return as a key criterion for credit granting.

Анотація. У цьому дослідженні пропонується новий теоретичний підхід до оцінки кредитоспроможності проектів з неординарними грошовими потоками, що реалізуються підприємствами МСБ, який дає змогу використовувати показник внутрішньої норми дохідності у якості граничного показника процентної ставки по кредиту у якості критерія для отримання кредиту.

Аннотация. В этом исследовании предлагается новый теоретический подход к оценке кредитоспособности проектов с неординарными денежными потоками, которые реализуются предприятиями МСБ, дающий возможность использовать показатель внутренней нормы доходности в качестве критерия оценки при предоставлении кредита.